

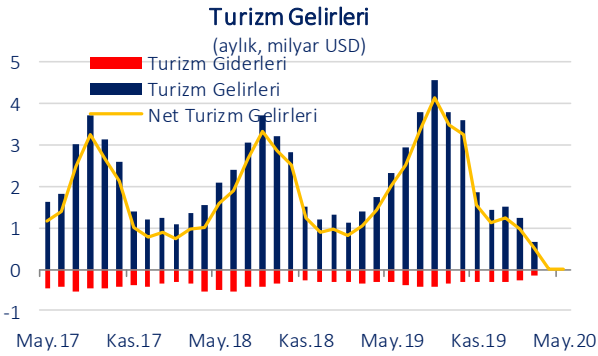

Mayıs'ta dış ticaret açığındaki genişleme devam etti.

TÜİK verilerine göre Mayıs ayında ihracat hacmi geçen yılın aynı ayına kıyasla %41 azalarak yaklaşık 10 milyar USD olurken, ithalat %27,8 daralarak 13,4 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, dış ticaret açığı yıllık bazda %102,7 genişleyerek 3,4 milyar USD'ye yükseldi. Dış ticaret açığındaki yıllık genişleme Ocak-Mayıs 2020 döneminde de %102,8 oldu. Bu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı 2019'daki %88,1 seviyesinden %74,6'ya geriledi.

Cari denge Mayıs'ta 3,8 milyar USD açık verdi.

TCMB tarafından açıklanan ödemeler dengesi istatistiklerine göre, geçtiğimiz yıl Mayıs ayında 1,1 milyar USD fazla veren cari denge bu yılın aynı ayında 3,8 milyar USD açık verdi. Söz konusu gelişmede, salgın nedeniyle seyahat geliri elde edilememesine bağlı olarak hizmetler dengesinin açık vermesi ve dış ticaret açığında kaydedilen hızlı artış etkili oldu. 12 aylık kümülatif verilere göre cari açık Mayıs'ta 8,2 milyar USD ile Şubat 2019'dan bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti.

Doğrudan yatırımlar...

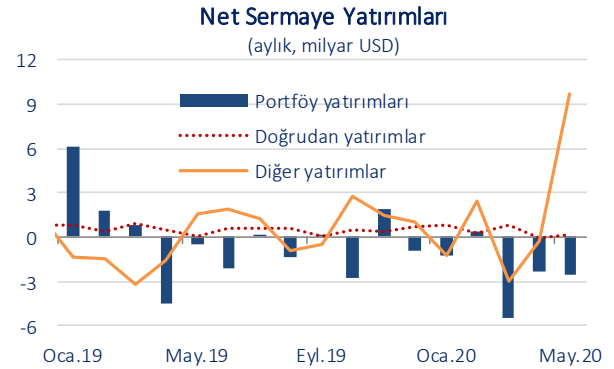
Nisan ayında sermaye çıkışı yaşanan net doğrudan yatırımlar kaleminde Mayıs ayında 118 milyon USD net sermaye girişi kaydedildi. Bu dönemde diğer sermaye

yatırımlarından 126 milyon USD çıkış olurken, gayrimenkul yatırımları kaleminde 229 milyon USD sermaye girişi yaşandı.

Portföy yatırımlarında sermaye çıkışı...

Portföy yatırımlarında Mayıs'ta 2,5 milyar USD tutarında sermaye çıkışı kaydedildi. Yurt dışı yerleşikler hisse senedi ve DİBS piyasalarında sırasıyla 1 milyar USD ve 986 milyon USD tutarında net satış gerçekleştirdi. Ayrıca bu dönemde, genel hükümetin yurt dışında yaptığı 2,2 milyar USD tutarındaki net geri ödeme portföy yatırımlarındaki sermaye çıkışında etkili oldu. Diğer taraftan, bankaların yurt dışı yatırımlarındaki yaklaşık 2 milyar USD'lik azalış portföy yatırımlarındaki düşüşü sınırlandırdı. İlgili kalem Nisan ayında da 1,2 milyar USD gerilemişti.

Mart ve Nisan aylarında toplam 3,2 milyar USD'lik çıkışın ardından diğer yatırımlar kaleminde Mayıs ayında 9,7 milyar USD net sermaye girişi kaydedildi. Söz konusu gelişmede, TCMB'nin kısa vadeli borçlarındaki para takası kaynaklı olduğu düşünülen artış etkili oldu. Ayrıca bu dönemde, yurt içi bankaların yurt dışı muhabetlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 488 milyon USD azalış kaydederken, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatlarında 619 milyon USD net artış kaydedildi. Mayıs ayı itibarıyla 12 aylık kümülatif bazda uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %73, diğer sektörlerde %76 oldu.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

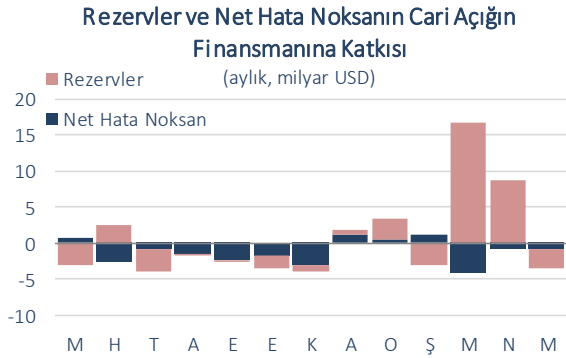
	12 aylık kümülatif veriler (milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2019	Mayıs 2020	Aralık 2019	Mayıs 2020
Cari İşlemler Dengesi	8.663	-8.244	55,8	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	5.604	3.736	-	-
-Doğrudan Yatırımlar	5.905	5.268	38,1	13,4
-Portföy Yatırımları	-1.246	-16.199	-	-
-Diğer Yatırımlar	911	14.672	5,9	37,3
-Diğer	34	-5	0,2	-
Net Hata ve Noksan	-7.943	-14.865	-	-
Rezervler⁽¹⁾	-6.324	19.373	-	49,3

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Rezerv varlıklar Mayıs'ta 2,7 milyar USD arttı.

Mart ve Nisan aylarında toplam 25,2 milyar USD azalan rezerv varlıklar Mayıs ayında 2,7 milyar USD artış kaydetti. Bu dönemde net hata ve noksan kaleminde ise 829 milyon USD tutarında sermaye çıkışı yaşandı.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan geçici dış ticaret verilerine göre, Haziran ayında ihracat yıllık bazda %15,8, normalleşme adımları paralelinde yurt içi talep koşullarındaki toparlanma eğilimiyle ithalat da %8,2 arttı. Böylece, Haziran'da dış ticaret açığı yıllık bazda %17,3 daraldı. Bir önceki yıla kıyasla düşük düzeylerde seyreden petrol fiyatları ile yerli üretimi desteklemek amacıyla çeşitli ürünlere getirilen ek gümrük vergilerinin önümüzdeki aylarda da dış ticaret dengesini destekleyebileceği değerlendiriliyor. Bununla birlikte, dünya genelinde covid-19 vaka sayısındaki artış dikkate alındığında, küresel ölçekte salgının halen kontrol altına alınamamış olmasının ihracat gelirleri üzerinde baskı yaratabileceği ve turizm gelirlerinin toparlanmasının da çok daha uzun bir süre alabileceği tahmin ediliyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Mayıs 2020	Ocak - Mayıs 2019	2020	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-3.764	187	-16.720	-	-8.244
Dış Ticaret Dengesi	-2.734	-4.594	-16.169	252,0	-28.222
Hizmetler Dengesi	-33	9.676	4.043	-58,2	31.248
Seyahat (net)	0	6.278	2.694	-57,1	22.135
Birincil Gelir Dengesi	-969	-4.991	-4.399	-11,9	-11.953
İkincil Gelir Dengesi	-28	96	-195	-	683
Sermaye Hesabı	-4	19	-20	-	-5
Finans Hesabı	-4.597	2.997	-20.871	-	-23.114
Doğrudan Yatırımlar (net)	-118	-2.596	-1.959	-24,5	-5.268
Portföy Yatırımları (net)	2.539	-3.732	11.221	-	16.199
Net Varlık Edinimi	-2.107	2.115	-38	-	2.501
Net Yükümlülük Oluşumu	-4.646	5.847	-11.259	-	-13.698
Hisse Senetleri	-1.009	666	-3.939	-	-4.199
Borç Senetleri	-3.637	5.181	-7.320	-	-9.499
Diğer Yatırımlar (net)	-9.735	6.039	-7.722	-	-14.672
Efektif ve Mevduatlar	-11.174	6.745	-13.593	-	-24.841
Net Varlık Edinimi	-574	9.271	32	-99,7	-1.414
Net Yükümlülük Oluşumu	10.600	2.526	13.625	439,4	23.427
Merkez Bankası	9.969	-505	10.958	-	13.958
Bankalar	631	3.031	2.667	-12,0	9.469
Yurt Dışı Bankalar	619	1.502	1.948	29,7	6.681
Yabancı Para	-54	1.107	-1.115	-	3.579
Türk Lirası	673	395	3.063	675,4	3.102
Yurt Dışı Kişiler	12	1.529	719	-53,0	2.788
Krediler	1.102	4.971	5.542	11,5	17.536
Net Varlık Edinimi	-295	139	-309	-	-80
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.397	-4.832	-5.851	21,1	-17.616
Bankacılık Sektörü	-402	-4.558	-3.478	-23,7	-10.259
Bankacılık Dışı Sektörler	-878	47	-2.153	-	-6.495
Ticari Krediler	338	-5.654	337	-	-7.422
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-1	-23	-8	-65,2	55
Rezerv Varlıklar (net)	2.717	3.286	-22.411	-	-19.373
Net Hata ve Noksan	-829	2.791	-4.131	-	-14.865

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

İlkim Bengisu Tuncer
Uzman Yardımcısı
bengisu.tuncer@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.